

NEUTRALIEJI PAREIKALAVO EISENHOWERIO — CHRUSČIOVO SUSITIKIMO

Indonezijos prez. Sukarno ir Indijos premjeras Nehru įteikė Jungtinių Tautų plenumo sesijai penkių neutralių valstybių rezoliuciją, reikalaujančią prez. Eisenhowerio ir Sovietijos diktatoriaus Chruščiovo susitikimo, kaip "pirmo būtino žingsnio" pasaulinei įtampai sumažinti.

Reikalavimas buvo paskelbtas ilgoje Indonezijos prez. Sukarno kalboje, bet tikima, kad jis buvo paruoštas prieš tai įvykusioje "neutralių viršūnių konferencijoje", kurioje, Jugoslavijos Tito pakviesti, dalyvavo minėtas Indonezijos prez. Sukarno, Indijos premjeras Nehru, JAR prez. Naseris ir Ganos prez. Nkruma.

Minimame susitikime greičiausiai buvo svarstytas ir formalus nutraukimas bloko sudarymo klausimas, kurį praeitą savaitę iškėlė Ganos prez. Nkruma, pasiūlydamas 44 Azijos ir Afrikos valstybėms sukurti "trečiąją jėgą" tarp abiejų didžiųjų blokų. Tito, Nehru ir Naseris anksčiau buvo priešingi tokio formalaus bloko sudarymui.

Indonezijos prez. Sukarno savo kalboje taip pat pareikalavo, kad Jungtinės Tautos būtų iškeltos iš New Yorko į kurią nors neutralią vietą. Ganos prez. Nkruma pareikalavo reorganizuoti JT sekretoriatą pagal anksčiau paskelbtą Chruščiovo pasiūlymą.

Vėliau Chruščiovas pasikvietė Nehru ir kitus 6 neutralių valstybių lyderius, siekdamas laimėti jų pritarimą sovietiniam nusiginklavimo projektui.

Prez. Eisenhoweris Denveryje paskelbė, kad susitikime su Britanijos premjeru Macmillanu ir Australijos premjeru Menzies bū-

sią aptarti Jungtinių Tautų reikalai, įskaitant nusiginklavimo derybų atnaujinimo klausimą.

Washingtonė stebėtojai nurodo, kad neutralių bloko rezoliucija, kurios balsavimą jie nori paskubomis prarasti pirmadienio posėdyje, Eisenhowerio administraciją įstūmė į defenzinę poziciją, iššaukusi nuomonių pasidalinimą administracijos sluoksniuose nors visuotinai sutariama, kad pasirinkimas esąs labai sunkus.

Jei JAV atsisakytų pasiduoti spaudimui — Rytų blokas ir neutralieji galėtų kaltinti prez. Eisenhowerį, kad jis laužo pakartotinai skelbtus pažadus daryti visą, kas įmanoma taikai pasiekti. Iš kitos pusės, susitikimas su Sovietijos diktatoriumi tik padidintų propagandinius šansus Chruščiovui, nusišpinintų JAV prezidento prestižą ir greičiausiai būtų nevaisingas.

Tas susitikimas, kaip manoma, nustumtų į antrą vietą ir prez. Eisenhowerio iškeltą penkių punktų pagalbos Afrikai programą.

LAUKIAMA CHRUSČIOVO-TITO SUSITAIKIMO

Jungtinių Tautų diplomatu tarpe vis didėja susidomėjimas ir kalbos apie galimą Maskvos ir Belgrado susitikimą. Chruščiovas kiekviena proga viešai stengiasi pademonstruoti savo draugiškumą Jugoslavijos diktatoriui, ir pastarasis jau parodęs kai kurių familiarizacijos gestų. Diplomatų tarpe gyvai diskutuojamas po Chruščiovo — Tito susitikimo paskelbtas komunikatas ir Chruščiovo pareiškimas, kad jie surandą "vieningą nuomonę".

Viena to diktatorių artėjimo priežastis, kaip diplomatai spėlioja, galinčios būti tikros ar tariamos ideologinės varžybos tarp komunistinės Kinijos ir Sovietijos. Kita — svarbūs geografiniai ir ekonominiai faktoriai, dėl kurių Maskva nesutaria su Pekinu. Maskva aiškiai matanti, kad Tito Azijos kraštuose užmezgęs eilę draugiškų ryšių, ypač su Indija, Burma ir Indonezija, o tie kraštai jaučia nuolatinę Kinijos agresijos grėsmę, todėl Tito įtaka ten būtų naudinga Maskvai.

Likimo ironija, kad neutraliosios valstybės, kurios turėjo daugiausiai laimėti iš tos programos, tapo įrankiu, nukreipiančiu nuo jos dėmesį.

Tačiau Washingtonė jaučiama, kad prez. Eisenhoweris nesutiks Chruščiovo, kol rusai nesutiks paleisti dviejų B-47 lakūnų, kurie buvo liepos 1 sovietų numušti virš tarptautinių vandenų Barentso jūroje. Tą sąlygą prez. Eisenhoweris buvo paskelbęs prieš kelis savaites, ir netikima, kad jis ją pakeistų arba sušvelnintų. Taip pat tikima, kad prezidentas prieš tokį susitikimą pareiškia, kad Chruščiovo užtikrinimų, kad diskusijos bus vedamos šaltų ir konkrečių pasitarimų atmosferoje.

Valstybės departamento pareigūnai tiki, kad premjeras Macmillanas nevers prezidentu Eisenhoweriu susitikti su Chruščiovu. Taip pat patirta, kad tokiame susitikime yra priešinga Prancūzijos vyriausybė. De Gaulle įsitikinimu, iš susitikimo nebūtų nieko laimėta, o dar vienas nepasisekimas tik padidintų įtampą.

Šių susitikimų pasekoje, kaip tikima, Sovietija nutrauks spaudos puolimus prieš Tito užsienio politiką. Toliau laukiama, kad ji išpildys pažadus, pradėdama vykdyti jau dvejus metus vilkinamą pramoninį projektą Jugoslavijoje.

Iš kitos pusės, kaip diplomatai pastebi, Tito-Chruščiovo santykių pagerėjimas susilpnintų Jugoslavijos neutralistinę rolę.

NEPRIKLAIMSOMA NIGERIJA

Vakarų Afrikos valstybė Nigerija spalio 1 tapo nepriklausoma britų tautų bendruomenės sudėtyje. Tai buvo didžiausia britų kolonija su 36 milijonais gyventojų.

Nepriklausomybės paskelbimo išvakarėse šiaurinėje krašto dalyje buvo, kaip ir Kongo, kilę neramumai, tačiau britų ir vietinė administracija juos numalšino, areštuodama apie 3,500 asmenų.

Juozas Kreivenas
1602 So. 48 Court
Chicago 50, Ill.

ALGIS KUSINSKIS, šiais metais laimėjęs aukso medalį Canadian National Exhibition akordeonistų klasėje ir pirmas premijas akordeonistų konkursuose Sudbury ir Hamilton, pakviestas koncertuoti Korp! Neo-Lithuania Clevelando skyrta ruošiamajai metinė šventei, kuri įvyks spalio 8 d. Slovenian Auditorium, 6417 St. Clair Ave., Clevelande.

MAČIAUS SU LENKIJOS LIETUVIAIS

Vyresniosios kartos ateivis Tomas Čiurlionis, Čiurlionio ansamblio garbės narys, neseniai grįžo iš Europos. Aplankė gimines Lenkijoje, apsidairė Olandijoje, Belgijoje ir Prancūzijoje. Užklaustas Dirvos bendradarbio, mielai pasidalino išpuoliais:

— Ar prašėte leidimo Lietuvą aplankyti?

— Prašiau, bet Kapočius iš Sovietų atstovybės Washingtonė atsakė, kad man leidimas Lietuvą aplankyti gali būti išduotas tik su kokia ekskursija, kelių asmenų grupėje. Norėjau aplankyti savo dvi seseris Merkinėje. Kadangi mėgstu keliauti vienas ir kadangi Merkinės vis vien nepasiekčiau, o tik Vilnių ar Kauną pamatyčiau, — vykti su man nežinoma kokia ekskursija nesiryžau.

— Ar sutikote lietuvių Lenkijoje?

— Kur jų nėra? Ypač Olsztynė (Allenstein) jų yra daug, prieš kelis metus iš Vilniaus krašto repatrijavusių lietuvių kilmės "lenkų" tarpe. Buvo malonu aplankyti jų (Edvardo Karnėno Red.) brolių Leoną ir seserį Mariją. Jis gražiai prisimena dalyvavimą Čiurlionio ansamblyje Vilniuje, džiaugiasi Čiurlioniečių tolimesne veikla ir siunčia geriausių linkėjimų Mikulskiams bei buvusiems vilniečiams Čiurlioniečiams.

Jis vargoninkauja Olsztynė, nors iš to pragyventi negali. Olsztynė teko susitikti ir pasikalbėti su iš Lietuvos atvykusiais sportininkais. Lietuvos vyrų ir moterų tinklinio komandos gražiai pasirodė prieš vietines lenkų komandas. Pasikalbėjime jie pasirodė paruošti sovietų sistemos gynėjai.

KAIRĖJE: Rugsėjo 24 ir 25 d. Chicagoje įvykusios JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos metinės sesijos dalyviai. Pirmoje eilėje iš kairės: K. Bagdonas, Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis, J. Šlepetys, J. Bačiūnas, St. Barzdukas, B. Miniataitė, K. Januška. Toliau matyti: Gintneris, Musteikis, Nasvytis, Jasaitis, Galva, Tamulis, Jankus, Katiliškis, Kapočius, Balčiūnas, Penikas, Adamkavičius, Dilys, Mariūnas ir kt. Plačiau apie sesiją 4 psl.

A. Gulbinsko nuotrauka

Liubline sutikau Lietuvos auklėjimo dr. Jarmulavičių ir Clevelande gyvenančios Jarašūnienės artimą giminaitę.

— Ar teko aplankyti Žalgirio mūšio laukus?

— Į didžiulius lenkų iškilmes liepos 15 d. nespėjau. Vėliau su draugu buvau nuvykęs tenai ir nufilmavau, kas man buvo labai įdomu.

nimu, apie 100 metų. Man atrodė, kad socialinis gyvenimas Lenkijoje šiuo metu mažai kuo geresnis, negu buvo 1908 m., kai aš išvykau Amerikon. Turistai iš užsienio daugiau kontroliuojami, negu buvo metus kitus anksčiau. Žmonės nėra tikri rytojumi. Sovietų propaganda prieš Ameriką nepaveikia lenkų patriotų geros nuomonės apie Ame-

TOMAS ČIURLIONIS, Čiurlionio ansamblio garbės narys, vyresniosios kartos ateivis, neseniai lankėsis Europoje.

rika.

— Kaip atrodo Olandijoje, Belgijoje, Prancūzijoje?

— Kiekviena iš jų turi savo didelių problemų. Jos netenka savo kolonijoms, tad turi suveržti savo diržus. O Prancūzija stovi vietoje, jei neina atgal.

— Kokiu būdu nuvykot ir grįžot?

— Iš New Yorko į Paryžių nusukau jėtu per 6 valandas, o grįžau Holland-American Line laivu Stendam per 8 dienas.

Smagu namo sugrįžus, malonu vėl tarp lietuvių būti. Dėkoju už dėmesį man ir sveikinu Dirvos skaitytojus.

E. Karnėnas

Dirvos sukaturvianame baliuje buvo linksma... Nuotraukoje Mažienė, Pliodžinskienė ir Pleškaitienė.

LIETUVA LAIMĖJO TIEK PAT, KIEK IR ITALIJA

Mūsų bendradarbio, dalyvavusio Romos olimpiadoje, laimėjusių ir pralaimėjusių vertinimas.

Pirmosios olimpiados buvo graikų mitologinės šventės. Tai žmogaus dvasios bei kūno tobuliausio derinio triumfo dienos. "Mens sana in corpore sano" dar šiandien sakoma. Ir "mens" turi pirmenybę. Bet, ar ne senovės Roma nuvainikavo sportą? Juk ten dievybinė intencija pavirto masės aistrų tenkinimo vergove. Ten nemirtingas olimpietis tapo mirtingu vergu -- galdijatoriumi: "Morituri te salutant..."

O šiandien? Ar mūsų pasaulis prilygsta graikų mažų valstybių šeimai? O gal veikiau universalinių didvalstybių "panem et circenses" gadyne! Kiek sporto žvaigždžių tarpe dar esama megėjų? Kam dalyvavimas svarbesnis už laimėjimą? O pagaliau -- politika... Senai olimpiados pakinkytos į politinį vežimėlį! O vis tik optimistai grįžau iš XVII olimpiadų žaidynių Romoje. Teisybė, visko ten buvo -- biznis, ambicijos, nešvarių dalykų, ir žinoma, politikos. Bet to nesijautė tarpe 8,000 sportininkų iš 85 valstybių. Bet visa tai, tarsi "malum necessarium" -- viso to nebūtų, jeigu centre nestovėtų pasaulio jaunimui vis dar amžinas idealas: maksimalinis fizinis ir dvasinis žmogaus savybių atskleidimas kūno kultūros rungtyse.

Prietaras manyti, kad pasaulinės pasekmės atsieliamos vien tinkamų raumenų pagalba. Ne tik žūlus, bet kvaila manyti, jog stiprus raumenys būtina eina menkų smegenų sąskaita. Reikia ir vieno ir kito. O disciplinos, koncentracijos, protavimo ir galvos -- daugiausia. Tik toks derinys laiduoja sėkmę.

Nesutinku su verkšlenimais neva visur, įsigalėjęs profesionalizmas. Pasaulinės klasės pasekmės reikalauja išsivysčiusio treningo -- pastovumo, Reikia daug laiko. Laiko, kurio modernus žmogus nebeturė.

Pasaulio spauda daug rašė apie gražias o vietomis tikrai klasiškas kovas dėl metrų, sekundžių ir taškų. Deja, visur operuota statistikomis, abstrakčiais skaičiais, lyg valstybės ar paskiros tautos, o ne sportininkai būtų laimėję.

Štai, girdime, kad sovietai "laimėjo olimpiadą", o amerikiečiai "pralaimėjo". Iš Maskvos girdėti, kad laimėjo socializmas. O prancūzai paskyrė komisiją iš-tirti, kodėl tiek nedaug tegavo medalių.

Teisybė, nespėjau paklausti Vieron Krepkinos, seserų Press,

Terovanensiano, Birutės Kalėdienės, kas daugiau jas įkvėpė -- Leninas ar Stalinas? Nepaklausiau ir amerikiečių kodėl "laisvė", jiems nepadėjo? Sako, sprinteris Ray Norton tikrai skaitė Šventą Raštą prieš rungtynes ir nelaimėjo. Ar būtų laimėjęs paskaitęs Markso "Kapitalą"? Kažin?

Šitokius aiškinimus ir įžūlius tvirtinimus tenka griežtai atmesti. Laimėjo ar pralaimėjo tik žmonės. Esamoji santvarka gal būtų galėjo jiems sudaryti geresnes ar prastesnes sąlygas. Tačiau, yra įžūlumas vertinti ar peikti tas sąlygas, ir jas vertinti daugiau už žmogų.

O tik visuomeninio ar tautinio momento visai iš sporto išjungti negalima. Čia pilnai sutinku su Tarptautinio Olimpinio Komiteto Generalinio Sekretoriaus Avery Brundage. Jis padarė labai gerą pasiūlymą spaudai: suskaičiuoti, kiek jo tautos žmonių tenka vienam laimėtam medaliui.

Toks skaičiavimas atliktas. Suskaičiuota medaliai. Iš jų skaičius padalintas to krašto gyventojų skaičiumi. Ir rezultatas nusako, kiek sportuoja ta ar kita tauta.

Netobula ta statistika, bet ji duoda aiškesnį faktinį, ne politinių ambicijų vaizdą. Štai lentelė išsuderintas Squaw Valley ir Romos žaidynių medalių skaičius):

Vienas medalis atiteko gyven-tojų skaičiui:

1. Suomija	338,000 g.
2. Australija	445,000 g.
3. Vengrija	471,000 g.
4. Norvegija	500,000 g.
5. Švedija	570,000 g.
6. Nauj. Zelandija	600,000 g.
7. Šveicarija	650,000 g.
8. Danija	750,000 g.
9. Austrija	875,000 g.
10. Singapuras	1 044,000 g.
11. Bulgarija	1 100,000 g.
12. Lenkija	1 260,000 g.
13. Italija	1 350,000 g.
14. Vokietija	1 380,000 g.

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų peralūnimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA

Kur tik besiruošimtės keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: MArket 2-4867

MASKVA RAUSIASI AFRIKOS KRAŠTUOSE

Kongo politinė situacija vis dar tebekelia nerimą visam pasauliui: nepaisant plk. Mobutu iniciatyva pradėtų visų provincijų ir politinių grupių pasitarimų krašto vienybei atstatyti, netrūksta ir ženklių, kad kiekvienu momentu gali prasidėti pilietinis karas. Iš krašto išvaryti Kremliaus agentai toli nepasitraukė: kaimyninėje Ganoje ir kitur jie laukia progos, kada galės iš naujo įsiveržti ir sukurti ten bolševizmo bazę.

Afrikoje bręsta ir kiti pavojaus židiniai. Didelius rūpesčius kelia buvęs Mali Federacijos narys Sudanas. Neraminančios žinios ateina iš Maroko: kviirčiai tarp arabų, kurie sudaro 63% gyventojų, ir berberų su 24% gyventojų pradeda įgauti pilietinio karo formas.

15. Čekoslovakija	1500,000 g.
16. Sovietų Sąjung.	1520,000 g.
17. Rumunija	1620,000 g.
18. JAV	2150,000 g.
19. Olandija	2200,000 g.
20. Belgija	2500,000 g.
21. Didž. Britanija	2585,000 g.
22. Turkija	2877,000 g.
23. Japonija	5100,000 g.
24. Prancūzija	5560,000 g.

Įdomi ta lentelė, tiesa? Pirmajame dešimtuose vien maži kraštai, kurių gyventojų skaičius nepasiekia 10 milijonų ribą. O didvalstybės pabaigoje, ne priekyje! Tegu vieni kitiems prikaišioja. Sovietai sako, kad amerikiečiams labai daug medalių laimėjo "pavergti" negrai. O kiek medalių Sovietų Sąjungai davė "išlaisvintas" Pabaltijys? Kiek Gudija, Gruzija, Armenija, Ukraina?

Nieko neverti tokie politiniai argumentai.

O kur, teoretiskai žiūrint, Lietuva? Studentai Bagdonavičius, Jukna, Vaitkevičius dviviete akademine valtimi su vairininku laimėjo sidabro, Birutė Zalagaitytė - Kalėdienės bronzos medalį. Du medaliai 2,7 milj. gyventojų. --Reiškia, vienas medalis 1,350,000. Tai tas pats, kaip ir Italija!

Lentelė taip pat parodo, kad kokybiniu atžvilgiu sporte vis dar pirmąją mažieji kraštai. Pirmąją, tarsi graikų, mažų kraštų idėja, nors mūsų pasaulis ir ruošiasi jungtis į imperiją.

Kitame numeryje: Beieškant savųjų. V.B.

DOKUMENTAI KALTINA LUMUMBA

Kongo prezidentas Kasavubu oficialiai pripažino laikine krašto vyriausybe plk. Mobutu sudarytą "aukštųjų komisierių kolegiją" ir pareikalavo, kad Ganos ir Gvinėjos kariniai daliniai būtų iš Jungt. Tautų Komandos sudėties atšaukti iki ateinančio trečiadienio.

"Aukštųjų komisierių kolegija" prieš tai paskelbė dokumentus, kuriais įrodoma, kad buvęs premjeras Lumumba šaukė Sovietijos ir komunistinės Kinijos pagalbos ginklais ir kariuomene. Kolegija taip pat paskelbė foto kopiją vieno laiško, kuris esąs rašytas Ganos prezidento Nkrumai, ir kuriame Lumumba mokomas, kaip laimėti kovą dėl valdžios ir kaip elgtis su Jungtinių Tautų misija.

Korespondentų pranešimais iš Leopoldvilles, mieste, nors pasikutinėmis dienomis ir neįvyksta didesnių ginkluotų incidentų, atmosfera esanti labai įtempta.

Ir kita problema lemiamai komplikuoja Maroko būklę. Kraštas turi 9,8 mil. gyventojų. Iš jų bent pusė milijono yra bedarbiai. Šie žmonės su savo šeimomis kenčia nepaprastą skurdą. Ir čia komunistinė agitacija randa sau palankią dirvą.

Tuo tarpu nepastebima ženklių, kurie netolimoje ateityje pagerintų ūkinę Maroko būklę. Pasitraukus 120,000 prancūzų, sumažėjo ir kapitalo įplaukos, kurių Marokas savo jėgomis negali pakeisti. Kraštutiniškai nusiteikusi bedarbių armija gali krašto saugumui sukelti nemažesnę pavojų, kaip kovos tarp arabų ir berberų.

Karalius Mahometas V pasijuto esąs priverstas išjungti demokratinį parlamentą ir perimti krašto valdžią į vienas rankas. Tyliai, pasauliui beveik nepastebint, Maroko partijos iš krašto valdymo buvo išjungtos jau prieš keturis mėnesius. Tiesa, karaliaus rūmai partijų neuždraudė, bet nė viena iš jų šiandien nedalyvauja atsakomybėje už krašto politiką.

Tuo būdu komunistams sudarė idealios darbo sąlygos. Jie žada bedarbiams sotų gyvenimą, jie kalba žmonėms apie laisvę ir demokratiją. Laisvės partijos (Istiquals) įtaka paskutiniuoju metu pastoviai smunka. Bet užtat smarkiai stiprėja apie Ben Barka susitelkusių radikalų veikla. Jo pasiuntiniai nuolat važinėja į užsienius ir mezga ten ryšius.

Tokioje būklėje karalius gali laukti partijų sukilimo, jeigu jam nepasiseks greitai ir efektingai pagerinti socialinę gyventojų būklę. Tačiau partijų sukilimas būtų naudingas tik bolševizmui, kuris ir laukia progos ten įsikurti dėkingą atsparos bazę. Kadangi Marokas negali tikėtis kitų arabų valstybių, ypač Jungtinės Arabų Respublikos, pagalbos -- čia reikalinga plati laisvojo pasaulio ūkinė parama. Bet ji turi būti suteikta greit, Maskvai dar nespėjus įsikūsti.

Bet ne vien Marokas sudaro naują pavojų židinį Afrikoje -- ir Ganoje bei Gvinėjoje pastebimi kelių susirūpinimą ženklai.

Čia Maskva jau neabejotinai turi silūpų galus savo rankose, lygiai kaip ir Kongo prieš Lumumbos išjungimą. Santykius tarp Ganos ir Anglijos sudrumstė aiškiai suklaidotos dokumentas. Jo devyniolikame puslapy-

je teigiama, kad britų vyriausybė drauge su Ganos opozicija ir profesinių sąjungų vadais sudariusi sąmokslą britų interesams Afrikoje apsaugoti.

Tas piktas dokumentas buvo parūpintas Ganos slaptosios policijos. Vienam iš artimiausių Ganos "Trades Union Congress" generaliniam sekretoriui John K. Tettegah, to aiškiai suklaidoto dokumento pakako, kad Afrikoje pradėtų kurti naują profesinių sąjungų sąjūdį.

John K. Tettegah yra ne tik profesinių sąjungų veikėjas, bet ir Ganos kabineto narys. Jis turi nepaprasto pasiuntinio ir įgalioto ministerio titulą. Tas vyras pareiškė, kad jo tolimesnė politika priklausysianti nuo to dokumento.

Ir štai jo politika: jis siekia panafrikinio profesinių sąjungų sąjūdžio, kuris būtų nepriklausomas nuo "International Confederation of Free Trade Unions" (ICTU). Tai tarptautinei federacijai priklauso visos laisvojo pasaulio profesinės sąjungos. Jau eilę metų politiniai Ganos ir Gvinėjos vairuotojai, Nkruma ir Toure, kovoja su profesinėmis

sąjungomis, kurios tai federacijai priklauso.

Dabar jau įsteigta "Visaafrikinė profesinių sąjungų federacija". Jos tikslas darbininkų skiepyti neutralizaciją. Gana to idėjos propagavimui paskyrė 30,000 dolerių. Be to, Gana, kaip naujųjų profesinių sąjungų propagatorė, paskyrė taip vadintuosius profesinių sąjungų attaches Tunisui, Marokui, Sudanui ir Nigerijai.

"Visaafrikinės profesinių sąjungų federacijos" negalima tuo tarpu laikyti komunistine, tačiau, atsipalaiduodama nuo laisvojo pasaulio profesinių sąjungų, ji netiesiogiai pildo Maskvos norus. Daugiau Kremliaus tuo tarpu ir negali pasiekti.

Neutralizmas Afrikos darbininkijoje suteikia bolševikams galimybę megzti itin glaudžius ryšius. O jaunosios Afrikos tautos tuo tarpu nesuvokia, kad santykiuose su komunistų valdomų kraštų profesinėmis sąjungomis jos susiduria ne su darbininkų vadais, o su gerai paruoštais bolševizmo agentais, kurie darbininkiją tuose kraštuose yra jau tikstančius kartų išdavę ir kurie težino tik vieną uždavį: ir Afrikos darbininkus įvilinti į Maskvos tinklus.

(tp)

ALL SAVINGS
DEPOSITED THROUGH
October 15th

Earn
4%
Current Rate
FROM
October 1st!

SAVE
SAFELY

AT THREE
CONVENIENT LOCATIONS...

Save
by
Mail...
POSTAGE PAID BOTH WAYS

ASK FOR FREE
SAVE-BY-MAIL KIT
FEDERAL SAVINGS AND LOAN
INSURED
UP TO \$10,000
FEDERAL SAVINGS AND LOAN
CORPORATION

ST. CLAIR
SAVINGS

813 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T.V.

SALES AND SERVICE

PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS
IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.

11615 Detroit Ave.

LA 1-4669

CLEVELAND 2, OHIO

LIETUVISKI SORIALI, JUODA DUONA. AUŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVEJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per pašta.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No.

Street

City

State

STATEMENT

REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, AND JULY 2, 1946. (Title 35, United States Code, Section 233) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, AND CIRCULATION OF

DIRVA, published tri-weekly: Monday, Wednesday and Friday, except for Holidays at Cleveland, Ohio, for October 1, 1960.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor and business manager are: Publisher: The American Lithuanian Press & Radio Ass'n. "VILTIS", Inc. (Not for profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio; Editor: Belys Gaidziunas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio; Managing editor: Jonas P. Palukaitis, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Business Manager: Belys Gaidziunas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio.

2. The owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual member, must be given) The American Lithuanian Press & Radio Ass'n. "VILTIS", Inc. (Not for profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio; Board of trustees: Dr. J. Bartkus -- 3710 N. Wolcott Ave., Chicago 13, Ill.; Zenonas Reksius -- 1836 Locust Lane, West Lafayette, Ind.; Dr. Vladas Ramanauskas -- 18310 Marcella Rd., Cleveland 19, Ohio; Dr. Bronius Nemickas -- 71-67 58 Rd., Maspeth, N. Y.; Belys Gaidziunas -- 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio.

3. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: none.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as a trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statement in the two paragraphs show the full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: (This information is required by the act of June 11, 1960 to be included in all statements regardless of frequency of issue) 5113.

Belys GAIDZIUNAS

Editor and Business Manager

Sworn to and subscribed before me this 30 day of September, 1960.

(SEAL)

M. J. Roche

Notary Public

My Commission expires Apr. 25, 1962

DIDVYRIO ŽMONA⁽³⁾

A. J. CRONIN

Kairiosios akies tinklainė buvo aptraukta pigmentu, kuris galėjo būti tik melaninas. Jis apžiūrėjo iš naujo -- lėtai, rūpestingai -- taip, nebuvo jokios abejonės.

Jis vėl įjungė šviesą ir bandė rodyti abejingą veido išraišką.

--Ar nesate paskutiniu metu gavusi smūgio į akį? -- paklausė ją, nežiūrėdamas tiesiog į veidą, bet stebėdamas jos išraišką veidrodyje virš židinio.

Jis pamatė, kaip ji staiga ir skausmingai paraudo.

Ir ji pasakė -- net pergreitai:

--Galbūt aš užsigavau į buferį -- neseniai paslydau. Tai buvo praeitą mėnesį, jei gerai atsimenu.

Jis nieko nesakė, bet bandė savo veide rodyti raminančią miną.

--Norėčiau, kad pasižiūrėtum ir daktaras Kameronas, -- pareiškė jis. -- Tamsta juk nesipriešinsi?

Ji žiūrėjo į jį ramiai, akių nenuleisdama.

--Ar jau taip blogai? -- paklausė.

--Na, -- jis beviltiškai sumišo. -- Mes norėtume išgirsti, ką daktaras Kameronas pasakys.

Jis mieliai būtų dar ką nors pridūręs, bet nepajėgė rasti tinkamų žodžių ir visiškai pasimetęs išėjo iš kambario.

Kameronas sėdėjo savo darbo kambaryje, švelniu stikliniu popierium dailinamas vieno smulko antrąją pusę ir niūniuodamas kažkokią melodiją.

--Ponia Suterlandienė yra ambulatorijoje, -- pasakė Hyslopas.

--Taip? -- atsakė Kameronas, nepakeldamas akių. -- Graži moterėlė. Aš ją pažinojau, kai ji dar tebebuvo mergina, prieš ištekdama už to kvaišos futbolininko. Kas gi ją čion atvedė?

--Bijau, kad tai melanitinis sarkomas, -- lėtai pasakė Hyslopas.

Kameronas nustojo niūniavęs. Paskui labai rūpestingai padėjo smuiką. Jo žvilgsnis įsmigo į Hyslopo veidą ir ilgai nenukrypo.

--Aš ateisiu, -- pasakė jis atsištodamas.

Jie kartu įėjo į ambulatoriją.

--Na, Jenny, mano mergaitė,

ką aš girdžiu apie tamstą? -- Kamerono balsas buvo draugiškas, tarytum ji dar tebebūtų vaikė.

Jo apžiūrėjimas buvo nuodugnė, negu Finlio ir tėsės ilgiau. Kai jis baigė, abu gydytojai apsikėlė žvilgsniais -- ir tie žvilgsniai patvirtino diagnozę, išreikšdami mirties sprendimą Suterlandienei.

Kai ji pasirodė išėjusi, Kameronas paėmė ją po ranka.

--Klausyk, Jenny, ar negalėtum rytoj rytą tamstos vyras užteiti ir pasikalbėti su Finliu ir manimi?

Ji ramiai pažvelgė į jį -- su tokia savita nuojauta moters, kuri visą amžių yra mačiusi tik vargą.

--Ar kas rimto, pone daktare?

Tyla. Kamerono veide ir balse buvo pastebimas visas žmogiškasis kilnumas, kai jis pasakė:

--Šis tas labai rimto, Jenny. Keista, ji buvo žymiai ramesnė už jį.

--Ką tai turi reikšti, pone daktare?

Nepaisant visos sukaupiamos drąsos, Kameronas nepajėgė ištarti brutalių tiesos.

Kaip jis galėjo jai pasakyti, kai ji stovėjo prieš jį -- likimo pažėklinta, apnikta baisiausios žmonijai žinomos -- neįtikėtina bausmės tumoro, kuris įsiveržia ir į akis, kaip liepsna, esdamas visą kūną -- griaudamas, ardydamas, smaigdamas! Jokios vilties, jokio pagijimo -- tik laukti tikros, netolimos mirties!

Šešios dienos -- trumpiausias terminas, šeši mėnesiai -- ilgiausias laikotarpis, kurį galėjo tęstis Suterlandienės gyvenimas.

--Mergaitė, tu turėtum į ligoninę, -- improvizavo Kameronas.

Tačiau ji tuoj pat atsakė:

--Aš negaliu palikti vienų vaikų. Ir Nedas -- prieš pat didžiulias rungtynes. Jis baisiai susijaudintų -- ne, tai neįmanoma. --

Ji attraukė kalbą ir valandėlę tylėjo. Paskui paklausė:

--Gal aš galiu dar palaukti, kol praeis rungtynės?

--Na, taip, Jenny -- jei norite, galite dar palaukti.

Ji pažvelgė į jo užjaučiantį

Keliaujantis smėlis jau seniai būtų paskandinęs visą neriją, jei gyventojai nesiimtų priemonių apželdinti kopas.

KURŠIŲ NERIJA (2)

NERIJOJE IŠTISI KAIMAI BUVO PALAIDOTI SLENKANČIŲ KOPŲ...

Kuršių nerijos ir visos Lietuvos pasididžiavimas -- aukštosios pajūrinės pustomo smėlio kopos, kurioms tiek dydžiu, tiek gamtos reginiais Europoje nėra lygių! Tačiau ne vien kopomis žavi nerija; ne mažiau nuostabių šio žemės ruoželio gamtovaizdžio spalvų ir formų kontrastai, jų įvairialypiai deriniai. Niekur kitur viena greta kitos nepamatysime mėlynos ir baltos, baltos ir juodos, žalios ir mėlynos spalvų, kurias saulė -- ta pytoja dosniai išbarstė nerijoje. Vidudienį, kai šviežia kaitri vasaros saulė, kybanti žydrame dangaus skliaute, akį veria bal-

veidą, ir jai dingtelėjo jo žodžių reikšmė. Ji stipriai skandė lūpas. Tylėjo. Paskui labai tyliai pasakė:

--Aš suprantu, pone daktare. Dabar aš suprantu. Jūs galvojate, kad vistik jau nebesvarbu?

Ji nukreipė savo žvilgsnį į žemę. Dabar ji jau žinojo.

Didžiosios dienos rytas buvo miglotas, tačiau jau ankstyvą priešpiebę prasiveržė spinduliudama saulė. Miestas buvo tylus, baisaus susijaudinimo -- temptas.

Jau prieš vienuoliktą žmonės pradėjo rinktis į stadioną bijodami, kad gali negauti vietos. Nedas gulėjo lovoje ir ilsėjosi, kaip visada darydavo prieš rungtynes. Tokiomis dienomis jis turėjo labai pretenzingų įpročių, o šį kartą jie buvo pretenzingesni, negu kada nors anksčiau.

Dešimtą valandą Jenny atnešė jam pusryčius didelį padėklą su aviziniais dribsniais, dviem virtais kiaušiniams ir skaniu, jos pačios iškeptu pyragu. Paskui ji nuėjo į virtuvę paruošti stiprų mėsos sultinį, kuris su dviem pakeptomis duonos riektėmis rungtynių dienomis sudarydavo jo lengvus pietus.

(Bus daugiau)

tos, kauburėtos kopos, sodri palvės ir miško žaluma, jūros paplūdimio ir smėlio spindėjimas. Saulei tekant ir saulėlydžio valandomis nerijos gamta dabinas vėl kitokiais spalvų ir šešėlių apdais. Brėkstantis rytas nuspalvina aukštus kopų šlaitus gelsvai rausvomis varšomis, uždengia šešėliais kopų nugarą, apgaubia melsvą ruko skraiste nerijos miškus, palvę, jūros krantus. Saulėlydžio atspindžiai nutvieskia raudoni vakarines smėlio kalvų viršūnes, nupilkšvindami pamarių ir marių tolius. Nerijos peizažas -- tarsi spalvoto stiklo trupinėliai, sudarantieji nuostabius spalvų ir formų derinius šiame saulės sukinėjame gamtos kaleidoskope. Neveltui žinomas keliautojas ir gamtininkas Vilhelmas Humboldtas, apsilankęs Kuršių nerijoje praeito šimtmečio pradžioje, kalbėjo apie neriją susižavėjimo kupiniais žodžiais.

Kopos Kuršių nerijoje yra, be abejo, pagrindinis gamtovaizdžio elementas. Jos dunkso didžiulių, vidutiniškai 700 - 800 metrų pločio ir 40 metrų aukščio smėlio kalvagūbrių nuo Šarkuvos iki Smiltynės (apie septyniasdešimt kilometrų). Kopų gūbrys nėra vienas; kloniai, vadinamosios raguvos, jį skaldo į atskirus masyvus. Paprastai priešais kiekvieną tokią raguvą į marias išsikišęs ragas. Ragai yra susidarę iš kopų smėlio, kurį vėjas per šiuos klonius supustė į Kuršių marias. Kopų gūbrys sudarytas iš atskirų pakilimų -- viršūnių; kai kurios iš jų turi net daugiau kaip šešiasdešimt metrų aukščio. Vadinamoji Sklandytojų kopa, stūkstanti į pietus nuo Grobšto rago, yra viena iš aukščiausių pajūrio kopų pasaulyje. 1957 metais ji turėjo 68 metrus, taigi daugiau kaip Gedimino kalnas Vilniuje. Gal būt, ne vienas paklaus, kodėl, kalbėdami apie šios kopos aukštį, nurodome metus. Mat, kaip šios, taip ir kitų pustomų kopų aukštis nėra pastovus: jis kinta ne tik kasmet, bet ir metų eigoje. Po stipresnės audros kopos viršūnė gali pažemėti arba paaugštėti net keletą metrų ir šiek tiek pasislinkti į vieną ar į kitą pusę. Kaskita su apželdytomis, sutvirtintomis kopomis: jų aukštis nekinta.

Apželdytos kopos, kurios sudaro maždaug pusę viso nerijos smėlio kalvagūbrio, nedaug žemesnės už pirmąsias. Antai aukščiausia apželdyta kopa -- Senosios smuklės kalnas (netoli Preilos) -- yra 63 metrų aukščio. Didingiausių kopų ruožas susitelkęs vidurinėje nerijos dalyje, tarp Rasytės ir Pervalkos. Apskaičiuota, kad Kuršių nerijos kopose vėjo sunešta maždaug 1140 milijonų kubinių metrų smėlio!

Kopos turi du šlaitus: ilgą ir, palyginti, lėkštą vakarinį bei statų rytinį. Kartais abu šlaitai susikerta viršūnėje aštriabriaune ketera. Vyraujantys pajūryje vakariai vėjai ridena smėlį lėkštesniu šlaitu idl keteros, nuo ku-

rios jis byra žemyn, sudarydamas statų šlaitą. Tarsi balto mūro siena dunkso didžiosios kopos, įsiremios į marių paplūdimį. Marių vilnys skalauja jų papėdę, ir smėlis ilgais žvilgančiais liežuviu sliuogia žemyn. Užplūsdama banga susižeria juos į marių prijuostę. Iš čia smėliui klajūnui jau nelemta grįžti atgal. Jūros išmestas ant kranto, ilgai klajojęs su vėjais po nerijos palvę ir kopas, smėlis vėl puola į vandens glėbį ir, pakludamas marių bangomis bei srovėms, keliauja ilkingų nerijos krantų dugnu.

Nerijoje dar yra dideli plotai smėlio, kuriuose neauga jokia augmenija ir paputęs vėjeliui, išgirstame švelnią muzikos melodiją. Tai vėjas groja savais smėlio lumzdeliais...

Kopti stačiais kopų šlaitais sunku, tačiau nuovargį ir paspartintą širdies plakimą su kaupu atlygina prieš mūsų akis atsiveriantys reginiai. Juo aukščiau kopime, juo įvairesnis ir spalvingesnis akiratis. Pagaliau įlipome į kopų gūbrio viršūnę. Negali nesigėrėti vaizdais, kurie supa mus iš visų pusių. Toli toli rytuose, ten, kur marios susilieja su dangumi, dūluoja vos akimi įžiūrimos Nemuno deltos krantai ir kiek ryškesnės Ventės rago apybraižos. Pažvelgus į pietryčius, marioms nematyti nei galo, nei krašto. Kartais čia galimas išvysti nuostabų reginį -- marių tolyje virš horizonto pakibusius medžius ar žvejų barakus. Tai Pabaltijo Fata morgana -- mirażai, kurie gana dažnai pasitaiko ne tik Kuršių mariose, bet ir kopose.

Nukreipę žvilgsnį į pietus ir šiaurę, matysime milžinišką kauburiuotą smėlio gūbrį, kurio apvalios viršūnės tartum rungtyniauja viena su kita aukščiu, šviesos ir šešėlių žaismu. Pustomos kopose viskas atrodo arti -- regis, ištiesęs ranką, pasieksi gretimą viršūnę. Tačiau akis mus apgauna: plačiuose smėlio tyruose ji praranda įprastą palyginimo mastelį. Kai paskui tenka žingsniais patikrinti tai, kas regėta, tenka pajėti geroką kilometrą, o kartais ir daugiau. Tačiau kečias teikia mums daug įdomių įspūdžių. Klampojame tik ką supustyto smėlio ruožais, kylame šlaitu aukštyn, ritamės per smėlio keteras, leidžiamės žemyn ir

vėl kopime... Kartais, matydamas aplink save vienbalsvo smėlio plotus ir saulės nutviekstą dangaus mėlynę su išbarstytais joje baltutėliais debesų kamuoliais, pasijunti, lyg Sacharoje atsidūręs. Taip, šią dykumą tikrai galima pavadinti Lietuvos Sachara!

Stabtelėkime valandėlę ir įsižiūrėkime į kopų smėlio bangelių -- ruzgų. Tai vėjo raštas, kuriuo jis margina kopų šlaitus ir keteras. Įsisiautusi audra išvagoja kopas kloniais ir duburiais, išdrako keterą, supila naujas smėlio kalvas ir kupstus. Vargas žmogui, užkluptam smėlio tyruose audros! Vėjo gūsių nešamos smiltys, kaip nematomos rykštės, negailestingai čaižo kūną, verčia užmerkti akis, skverbiasi į nosį, ausis, plaukus. Stichijos genamas, žmogus ieško išsigelbėjimo palvės miške arba pamaryje.

..Pučia švelnus vėjelis. Visur ramu. Staiga išgirstame tarytum švelnią muzikos melodiją... Įsi-klausome. Juk tai dainuoja nerijos kopos! Tai vėjas savais smėlio lumzdeliais groja kopų simfoniją... Melodija banguojanti, tyli. Deja, ne kiekvienam lemta išgirsti šią nerijos muziką. Ji suprantama tik tiems, kas sugeba pajusti kopų kalbą, kas jas gerai pažįsta. Einame gilyn į smėlio kalnus. Kas gi čia? Kopos šlaitos išsklotas juodais siaurais kaspinais, o tarp jų iš smėlio styro paslaptingos žakotos figūros. Tai atpustyti senųjų kopų dirvožemio likučiai ir ant jų augusio miško griaučiai -- pušų kamienai. Nerijos kopos dvilypės: beveik visur po dabartinę smėlio danga slypi senųjų kopų, susidariusių čia prieš penkis tūkstančius metų, stuomuo. Ilgą laiką Kuršių nerijos kopose augo miškai, todėl jos buvo nejudrios. Nuo XV amžiaus, be saiko kerntant mišką, prasidėjo palaipsniui kopų išpustymas. Ypač grėsmingas šis išpustymas tapo XIX amžiaus pradžioje. Vėjas ne tik išpustydavo senąsias kopas; Jis ėmė ginti nuo jūros kranto į

Detroitiečiai Tamošiūnai, susitikę viename pobūvyje, svarsto giminytės ryšius. Kairėje Juozas Tamošiūnas, vyresniosios kartos veikėjas, dešinėje Vincas Tamošiūnas, naujosios kartos ateivis. J. Gaižučio nuotrauka

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis • Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Tik ginantis ir pataikaujant negalima laimėti

Dar niekad Jungtinėse Tautose nebuvo suvažiavusių tiek daug didžiųjų ir niekad taip aštriai nebuvo susiimta dėl pačių Jungtinių Tautų likimo. Ir kaip jau įprasta, su sau palankiais planais, akiplėšišku žūlumu, pirmoji išėjo Maskva. O paskui ją ir satelitai, kaip šniūreliu tampomi mediniai arkliai, kartoti, ką "vyresnysis brolis" iš Maskvos pasakė.

O tas "brolis iš Maskvos", neprašytu svečiu atsibastęs į JAV pakrantes, kur yra JT būstinė, ėmė JT ardyti ir JAV piktai pulti. Pulti ir savo pusėn lenkti neutraliuosius.

Prieš JT sesijos pradžią buvo laukiama, kad JAV Prezidentas Eisenhoweris, gerai žinodamas ko čia susirenka tie didieji iš komunistinių kraštų, pasakys tokią kalbą, kurioje sovietų sukurstyti įvykiai bus pavadinti tikraisiais vardais ir bus pereikauta laisvės visoms Antrojo pasaulinio karo metu pavergtoms tautoms.

Gaila, to nesulaukta. Nors kai kas ir pavadino Prezidento Eisenhowerio kalbą vieną iš geriausių, bet ji buvo sakoma taip, tarsi būtų prireikę dvigubas pirštines užsimauti. Ir visai teisingai pasielgė prel. J. Balkūnas, pasiuntęs Prezidentui Eisenhoweriui Rytų ir Vidurio Europos amerikiečių vardu, kurių čia priskaitoma iki 15 milijonų, nusistebėjimo laišką, kad nebuvo kalboje iškelta tų tautų skaudi būklė ir jiems nepareikauta laisvės. O Chruščiovas, atsilygindamas už tą nuolaidumą paprasė nepriklausomybės Portarikai...

Stebint į čia suvažiavusių raudonųjų vadų elgesį, tiesiog šurpama, kaip komunistinis barbaras veržiasi per šios šalies krantus. O spauda, radijas ir televizija, nors ir prašyti susilaikyti, kiekvieną jų pajudėjimą išnešioja visiems šio krašto gyventojams. Ir labai dažnai išnešioja tokia forma, kokios tik pats Chruščiovas ir nori. Ir tai yra todėl, kad šios galingos susižinojimo ir propagandos priemonės kontroliuojamos ne valstybininkų, bet biznierių. Kontroliuojamos tokių, kurie iš kiekvieno įvykio daro sensaciją. O tų sensacijų besivaikant ir užsimirštami šio krašto svarbieji interesai.

Radijui, televizijai ir spaudai ateina į talką ir milijonieriai. Milijonieriai, kurie per didelį dolerių troškimą, prarado tautinę savigarbą. Ir mums, Clevelande gyvenantiems gėda, kad jiems vadovauja clevelandietis Cyrus Eaton. Bet, matyt, kad tokių užtenka ir kitur, jei į Chruščiovo priėmimą C. Eaton sukviestų net virš 100 iš JAV ir Kanados. Ir tai buvo tokios rūšies turtuoliai, kuriuos Maskvos komunistai, pavergiant laisvus kraštus, pirmiausia žudė, trėmė ir kitaip naikino. Taigi nieko sau "bendradarbiai"...

Nevisai suprantamas ir Valstybės Departamento elgesys. Sakysim, net N. Y. Herald Tribune stebisi, kodėl Departamentui parūpo užtiesti prie Pavergtų Europos Tautų seimo patalpų kabojusį paveikslą. O tame paveiksle buvo pavaizduotas Chruščiovas su botagu ir revolveriu, nešamas 10 pavergtų Europos tautų. Negi tai netiesa? Negi norima Chruščiovui įsisteikti? Negi manoma, kad taip pasielgus Chruščiovas bus geresnis? Negi manoma, kad pataikaujant galima prieš komunistus laimėti?

Tikėjimės ir laukėme, kad atėjus gerai progai, būsim neužmiršti. Tikėjimės ir laukėme, kad šis kraštas, o ypač jo valdžia, pradės komunistinę imperiją ardyti. O to vis dar nematyti. Kaip ir anksčiau, vis tebesiginama ir besiginant priešui pataikaujama. Gaila, labai gaila, bet tokia kalba su komunistais kalbantis, nieko nebus laimėta.

B. G.

PAGRAŽINOTE

Sukaktuvių proga paskelbė mane buvus Dirvos savininku, maždaug padovanojusiu Dirvą Vilties Draugijai.

Didelis pagyrimas, tik dračiai pagražintas. Nei aš buvau Dirvą nupirkęs ("pirkty šuo mėsą, -- pinigų nėsą!"), nei man kas buvo ją padovanojęs. Teisybė, buvau perėmęs ją redaguoti ir leisti teisėmis bei atsakomybe kaip savininko, bet juk tai buvo lyg apsiėmimas pavėžėti kurį laiką tą vežimą, ligi suinteresuotoji visuomenė atitinkamai susiorganizuos ir pati įsikinkys.

Jei kas Vilties Draugijai ir buvo be atlyginimo perduota, tai gal tik tie per trejetą su viršum metų iki beveik netikėtino skai-

čiaus susikaupę mūsų (mano ir žmonos) darbo antvalandžiai, kuriuos atlyginti nebuvo iš ko, bet kurių reikėjo, kad Dirvos vežimas važiuotų ir jo krūvis nors kiek pilnėtų.

V. Rastenis, N.Y.

STENGIASI APGAUTI IR JUNGTINIŲ TAUTŲ SEKRETORIŲ

Nuolat peržiūri čionykščius Maskvos garsiakalbius -- Laisvę ir Vilnį. Ir štai, viename iš paskutiniųjų numerių, buvo atspausstas Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos kreipimasis į Jungtinių Tautų generalinį sekretorių DagHamarskjold neva lietuvių vardu. Tame rašte pasakyta, kad jie kreipiasi lietuvių vardu, atstovaudami šimtus kuopų ir tūkstančius narių. Ir, kaip paprastai, varo komunistinę propagandą.

Niekas jiems negali uždrausti rašinėti įvairius raštus, bet labai negražu meluoti ir kalbėti

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavimo įvykusio rugsėjo 24 - 25 d. Chicagoje prezidiumas ir sekretoriatas. Iš kairės: sekretoriai B. Miniataitė ir K. Januška. Prie prezidiumo stalo: J. Kapočius, J. Šlepetys, dr. A. Nasvytis ir J. Jasaitis.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS SESIJA

Metinė sesija šikart atlikta rugsėjo 24 ir 25 d. Chicagoje -- Jaunimo Centre.

Suvažiavo 24 Tarybos nariai bei atstovai ir žymiai didesnis skaičius svečių, tiksliai gaila, kad maždaug buvo jaunimo.

Tarybos pirmininkui J. Šlepetiui atidarius pirmąjį posėdį ir praturtinti Albavičiui perskačius invokaciją, sveikintojai pasitenkino pavyzdinčiai trumpomis, bet labai kondensuotomis ir iš esmės naudingomis kalbomis.

Žodžiu sveikino vyskupas Brizgys, Lietuvos konsulas Dr. Daužvardis, ir kt. Taip pat gauta nemažai sveikinimų raštu.

PLB pirmininkas Matulionis ir labai prielankus bendruomenėi J. Bačiūnas atvyko kiek vėliau.

Tarybos prezidiumo vicepirmininkei Devenienai neatvykus, išrinkta atstovai Dr. Alg. Nasvytis ir J. Jasaitis, kurie ir vadovavo sesijai per abi dienas pakaitomis su pirmininku J. Šlepetiui. Sekretoriato bei žurnalistų pajėgos buvo taip pat gero kaimo pastiprintos. Mandatų ir rezoliucijų komisijos paskirtos be rinkimų.

Visa sesija, lyg vykdydama pirmininko ar sveikintojų linkėjimus, pasižymėjo dideliu darbštumu. Pranešimų buvo daug, veiklos išdavos -- svarbios, diskutuojamos sritys -- plačios, bet tiek pranešėjai, tiek oponentai, tiek ir išvadų, kartais net principinių, siūlytojai -- beveik visi labai brangino laiką. Išvengta nereikalingų smulkmenų ir išlaikyta bemaž per visą laiką gana kieta drausmė, prezidiumo stropiai sekama.

Labai vykęs buvo Adamkavičiaus pasiūlymas tuojau išsiųsti, kam reikiama, atitinkamą ragaujančią į žūlius Chruščiovo posakius JT. Rezoliucija skubiai išsiųsta.

Galutinis LB įstatų pakeitimų ir papildymų projektas atidžiai išnagrinėtas ir išspręstas. Pakeistos redakcijos įstatų netrukus bus paskelbti. Žymesnių pakeitimų nedaug bėdaryta: patikslintos paskirčių organų kompetencijos; patobulinta įstatų redakcija, gal tiktų dar paminėti įdomią platesnei visuomenei naujieną -- jau sekančiais metais vykdyti tarybos rinkimus rinkiminėmis apygardomis.

Mažiau laiko buvo pašvęsta pavienių tarybų bei žinybų veiklos apžvalgoms gvildinti ir su tam tikrais linkėjimais bei įmanomomis pataisomis ateičiai tvirtinti, pav. švietimo -- ref. Tamulio, finansų -- J. Staniškio, kontrolės -- K. Musteikio, kadangi šios sritys pasirodė pakankamai aiškios. Daugiau laiko

ti tūkstančių vardu, kurių neturi. O ypač kalbant Maskvos lūpomis. sakyti, kad kalba lietuvių vardu.

Man šiuo atveju tik tiek įdomu, ar kuris nors iš lietuvių veiksmų, painformavo J.T. sekretoriata, kas yra ta Amerikos-Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija? Būtų labai gerai, jei toks veiksnys atsirado, kad čia taip pat parašytų laišką. O jei neatsirado, tai dar nevelu tai padaryti.

St. Kalnietis, Ohio

VLADAS BRAZIULIS

teko skirti bendram plačiam CV pirmininko St. Barzduko pranešimui, visai naujam, rūpestingai paruoštam, Geležinio Fondo projektui -- ref. St. Lazdinio, Kultūros Fondo darbų bei santykių -- ref. J. Švedo, kur paaiškėjo atlikti stambūs darbai, tačiau, trūko darnos santykiuose su CV ir Informacijos Žinybos -- ref.

G. Galvos, kuris, deja, nesutikdamas su kaikiuriais pagrindiniais nuostatais, atsisakė dalyvauti.

Vienos pertraukos metu sesijos dalyviai, svečiai ir ilga rikiuotė lituanistinės mokyklos šeimos, susirinko prie Žuvusiųjų už Lietuvą paminklo, esančio Jaunimo Centro priešakyje, pritaikintoms išskilmėms. Čia buvo iškilmingai įdėta žemės iš Gedimino kalno žiupsnelis ir ketas gintaro gabalėlių. Ape-

BRUKŠNIAI LIETUVOS IR KAIMYNŲ ŽEMĖLAPIUOSE

LIETUVOS • LENKIJOS • GUDIJOS • UKRAINOS SIENŲ PROJEKTAS

Tuo pačiu metu, kai Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis LNT Tarybos nariams ir jų svečiams priminė, kad vis dar nesam pasirodęs Lietuvos bylos ginti, negausiose lietuviškų knygų par-daviklose pasirodė knyga, pavadin-ta: "SIENŲ KLAUSIMU" sritį tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų su 5 žemėlapiams". Angliškas knygos pavadinimas žada net daugiau nes vietojauklia "Sienų klausimu" angliškai sakoma: "A Study of the Frontiers" (Sienų studija).

Tokios knygos pasirodymas, atrodo, turėtų optimistiškai nu-teikti ir dėl pasirodimo Lietu-vos bylos ginti. Jeigu sienų klau-simas jau išstudijuotas, jeigu jau galbūt surinkti duomenys sienų linijai pasiūlyti, tai jau gana daug. Nes gi Lietuvos sienų klau-simas kaip tik visada buvo ir te-bėra pats sudėtingiausias. Jis žymiai sudėtingesnis už patį pa-grindinį uždavinį -- gynyminį Lie-tuvos teisės būti nepriklausoma.

Deja, tolesnis paaiškinimas optimizma gana greit sutramdo, nes jau tituliname puslapyje parašyta jog čia yra tik prieš 14 metų UNRRA stovyklose vykusių diskusijų ir tenai priėtų išvadų atpasakojimas. Jeigu tai būtų buvusi rimta studija, ne-jaugi ji būtų buvusi nuo pla-tesnių politinės išeivijos sluogsnių slepiama net 14 metų?

Žvilgsnis į autoriaus vardą žadina dar daugiau abejonių. Inž. V. Žemakis, Negirdėta pa-vardė. Jeigu toks inžinierius yra, tai turbūt koks atsiskyrėlis, nie-kad neturįs nieko bendra su jokia visuomenine lietuvių veikla. Iš-kur tad jis galėtų būti autori-tetas Lietuvos sienų klausimu?

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Greičiausia tai slapyvardis. Bet tai vėgi būtų keistokas būdas leisti viešumon studiją tokiu rimtu klausimu, pasirašytą sla-pyvardžiu. Ar tikrai tai rimta studija?

Toliau sužinojome dar du da-lykus. Studija išleista autoriaus lėšomis Žalgirio sukakčiai pa-minėti. Be to, ji autoriaus ski-riamai būsimai Laisvų Europos Valstybių Federacijai. Vadinasi, pats autorius studiją visdėlo vertina aukštai, jeigu laiko ją vertą būti paminklu istorinės reikšmės įvykiui ir dovana dar neregotos reikšmės politiniam vienetui.

Visas iliuzijas išblaško auto-riaus žodis ir įvadas, kuris uži-ma lygiai ketvirtadalį visos "stu-dijos". Pradžioje padėtas "Mot-to": "Tauta, kuri nesirytža ko-voti už savo teises, yra pasmerk-ta mirti, nes visas gyvenimas yra kova". Po tais giliaispras-miais žodžiais nurodyta jų auto-rė -- Daina Skirmuntaitė Gaila, nepažymėta, iš kokio tos nepažįstamos filosofės ar so-cilogės veikalo cituojama ta di-di tiesa...

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

Būdingas "moksliškumo" pa-vyzdis galėtų būti, sakysim, ir ši ištraukėlė: "Apie Maskvos rusų (veli-korus -- didžiarusius) buvom-tos nuomonės, kad tai slavų ša-ka, istorijos bėgyje visiškai su-simaišiusi su jos pavergtomis mongolų -- aziatų tautomis: vo-tiakais, buriatais, kalmukais, to-toriais, mongolais, kirkizais ir kt. Iš čia ir susidarė jų plė-šikiškas būdas (charakteris) -- tingėti, pavydėti, vogti, per akis meluoti ir grobti savo kaimynus."

gas atliko Lietuvos konsulas Dr. Daužvardis, tarybos pirmininkas J. Šlepetys, Savanorių -- kū-rėjų atstovas J. Švedas, Ramo-vės -- K. Musteikis, Birutėčių --Musteikienė, Tėvų jėzuitų -- tėvas Krištanavičius, lituanisti-nės mokyklos -- vedėja A. Rū-gytė, dar viena mergaitė ir vienas berniukas.

Šeštadienio vakare buvo

BRŪKŠNIAI LIETUVOS IR KAIMYNŲ ŽEMĖLAPIUOSE

(Atkelta iš 4 psl.)

bendros istorijos turinčių keturų tautų atstovams: p.p. J. Malinskiui, W. Lednickiui, A. Liubimec ir šio straipsnio autoriui, sudaryti studijų kuopelę ir, susėdus už apvalaus stalo, pagvilinti ateities problemasto regijono, kurį prieš 500 metų valdė du garsūs lietuviai broliškai Gediminaičiai: Jogaila -- Lenkijos karalius ir Vytautas Didysis -- Lietuvos karalius".

Taigi, keturi keturų tautybių vyrai, gyvendami "DP" gyvenimą, turėdami atliekamo laiko, ryžosi panaudoti jį įdomesniai ir prasmingesniai užsiėmimui, negu preferansas ar pokeris. Už tą jie labai pagirtini. Negalima jų peikti net ir už tai, kad jų darbo rezultatas neišėjo toks vertingas, kokio jie gal norėjo, bet kokio iš jų nebuvo galima nei tikėtis, nei reikalauti. Jie padarė tai, ką tose aplinkybėse galėjo.

Deja, tai nėra nei mokslinės vertės studija, nei politinės reikšmės susitarimas. Tai tik brūkšniai žemėlapyje, kuriems paremti reikėtų plačios studijos. O gal tie brūkšniai galėtų būti priimti ir be platesnių motyvavimų, vien kompetentingų atstovų sutarimu, jeigu tokia būtų jų valia.

Būdinga, kad tie keturi vyrai vadino save "komisija" ir sakėsi, vedę "derybas", kurių pasėkoje darę nutarimus ir juos protokolavę.

Bet iš pirmo posėdžio aprašymo jau matyti, kad jie ne tik nebuvo nei bandė būti kieno nors įgaliojoti, bet kad jie net savo tikrą pavardžių ir protokolus nerasė. Taigi visos paminėtos pavardės, neišskiriant ir knygos autoriaus (Inž. V. Žemakio) nėra tikros, yra tik slapvardžiai. Vadinasi, tie nutarimai buvo padaryti ir linijos žemėlapiuose išvedžiotos (Lietuvos -- Lenkijos -- Gudijos -- Ukrainos sienos "nustatytos") ne komisijos (komisija yra kieno nors pavedimu veikias kolektyvas) o tikrai anoniminės "mėgėjų" ketveriukės. "Inž. V. Žemakis" dabar nei nežino, kur yra ir ar iš viso dar yra gyvi kiti trys tos "komisijos" nariai.

Neįgalio ir dar anoniminio būrelio nutarimai, savaime suprantama, negali turėti jokios politinės reikšmės. O mokslinės reikšmės, bent išleistose knygelėse, nėra todėl, kad nutarimai daugiau motyvuojami sentimentų atpasakojimu, negu etnografinių, istorinių ar ūkinių faktų dėstymu ir įrodinėjimu.

Pridėti žemėlapių, nors angliškai ir "aiškinami", laukiamo vaidmens neatlieka, nes juose labai sunku žiūrėti įvairias smulkias linijas. Yra net ir nesutapimų su "nutarimais". Pav., Seinai "nutarime" padalinti, o žemėlapyje aiškiai palikti lenkams.

O vis dėlto tie brūkšniai žemėlapyje, ypač, kad jie padaryti dalyvaujant ir lenkui, yra įdomus bandymas. Jų nubrėžtos sienos nėra absurdiškos. Nebūtų neįtikėtinas dalykas, jei ir oficialios keturių tautų delegacijos panašias sienas nubrėžtų. Todėl šis privatus ir anoniminis ketvertuko brėžinys galėtų būti pasiūlytas, kaip svarstytinas projektas. Todėl ir "Inž. V. Žemakis" būtų gersnį "paminklą" ir geresnę "dovaną" paruošęs, jeigu jis būtų atsiskęs nuo visų įvadų, pasakojimų ir net nuo bandymo dėstyti etnografinius bei istorinius duomenis (kurių jis paminėjo nepakankamai daug ir nepakankamai patikrintų bei įrodė, kad jų pakaktų nubrėžtioms sienoms apginti, jei reiktų tuo būdu ginti). Geriausia būtų tik trumpai papasakoti, kad tokiose ir tokiose aplinkybėse gimė štai koks projektas. Ir parodyti tą projektą labai aiškiai nubrėžta žemėlapyje: pirma visą plotą apimančiame žemėlapyje, o prie to -- atskiras jo dalis "kilometrinio" (1:100,000) mastelio žemėlapiuose. Toki brėžiniai galėtų būti ir kritikuojami ir gaminami. Kiekvieno atveju, jie būtų neblogas atramos taškas rinkti argumentams už bei prieš.

Ketvertuko nubrėžtoji Lietuvos siena nepriskiria Lietuvai visų sričių, kurias buvo numatę Maskvos (1920) sutartis. Ji nesiekia netgi Suvalkų sutarties projektuotų vietų. Bet vis tiek duoda Lietuvai daugiau, negu dabar Maskva yra priskyrusi.

Pagal tą pasiūlymą ("nutarimą") Lietuvai tektų tik dalis rusų dabar Kaliningrado sritimi pavadintos Mažosios Lietuvos, su Gumbine, Labguva, bet be Išručio ir Vėluvos. Lenkams duodama daugiau buvusių Rytprūsių, negu jie dabar turi. Karaliaučiaus klausimas sprendžiamas visai originaliai. Kadangi Europa būsianti federacija, tai jai reikėtų ir neutralios sostinės, panašiai kaip Jungtinėse Valstybėse "District of Columbia" su Washingtono miestu. Europoje tokį vaidmenį pagal projektą turėtų gauti Karaliaučiaus miestas su maždaug apskričio dydžio teritorija, pavadinta Balticum...

Projekto autoriai galvojo, kad Europos Federacijoje dalyvaus taip pat ir dabartinės Rusų imperijos valdomos tautos (ir pati Rusija), taigi Karaliaučius būtų maždaug geografinis federacijos teritorijos centras, turįs išėjimą į jūrą.

Toliau projektas atiduoda Lietuvai Punkską, Seinų tik šiaurinę dalį (pagal upę), atgauna Lietuvai Gardiną, bet palieka Gudijai Lydą ir Narochio ežerą.

Žodžiu sakant, vienas lietuvis iš vieno lenko, vieno gudo ir vieno ukrainiečio "išderėjo" Lietuvai kiek daugiau žemės aplink visą dabartinę "LTSR", pradedant Baltijos jūra ir baigiant Sieto ežerą prie Latvijos sienos (nepaliekta tik siena su Latvija, visur kitur Lietuvos siena "nukelta" toliau). Kompromisų yra padaryta "užleidžiant" lenkams ar gudams kaikurias tokias vietas, kurių Lietuvai pasitaruoju laiku dar nebuvo tekę faktiškai turėti.

Tokį ar panašų brėžinį, žinoma, gali bet kas pasidaryti. Tačiau, net ir anoniminis, net ir visiškai niekieno neįgalioj, bet faktiškai keturioms tautybėms priklausiusių asmenų sutarimas nubrėžti savitarpio politines sienas tokias, kad jos visiems atrodė maždaug priimtinos ar bent neatrodė griežtai nepriimtinos, nėra visiškai nereikšmingas. Tai leidžia tikėtis, kad toks brėžinys galbūt neatrodytų taip jau labai neįprastinis ir didesniems tų pačių tautų ir atstovų skaičiams, ar gal net ir oficialiai įgaliotoms delegacijoms? Gal vertėtų tokį brėžinį populiarinti?

Kiekvieno atveju, tas anoniminis ketvertuko brėžinys atrodo reikšmingesnis, negu kaikienu vis dar tebeperšamos specialios lietuvių lenkų bendradarbiavimo deklaracijos, kuriose stengiamasi užsimerkti prieš Lietuvos sienų problemą. Kas kita būtų, jei prie tokios deklaracijos būtų prijungtas ir deklarantų pasirašytas, tegu bent ir toks sienų brėžinys, kaip ano anoniminio ketvertuko buvo sutartas. Tada tai žymiai padidėtų ir deklaracijos ir brėžinio reikšmė.

Beje, "studijoje" visur atkakliai vartojamas "baltgudžių" vardas. Lietuviai savo kalboje rytų kaimynams yra davę gudų vardą. Jie patys save vadina "bielorusai". Lietuviškai būtų galima sakyti "bielorusai", "baltarusiai", jeigu jau būtų norima laikyti jų pačių vartojamo vardo. Tuo vardu jie skiria save nuo "juodrusių", "mažarusių", "didžiarusių". Bet nėra jokių "mažgudžių", "juodgudžių", tai iš kur dabar tie "baltgudžiai"? Yra tik baltarusai, arba gudai, vr

Hamiltono tautinių žokių grupė išpildo "Malūną" Toronte suruoštoje Lietuvių Dienoj. Grupę vadovauja G. Breichamanienė.

V. Bublilio nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

• L. S. T. Korp! Neo-Lithuania 38-ųjų metų sukakties minėjimas įvyks šeštadienį, spalio 8 dieną, 7 val. vakare, Slovenian Auditorium, 6417 St. Clair Ave. Pamaldos už žuvusius ir mirusius korporacijos narius bus laikomos Naujosios parapijos bažnyčioje spalio 9 d. (sekmadienį) 10 val. Po pamaldų vykstama į mauzoliejų Korporacijos Garbės Nario a. a. A. Smetonos pagerbti.

Minėjimas prasidės iškilmingu aktu, kuriame eilė jaunųjų korporantų bus pakelta į seniorus.

Po iškilmingo akto bus pobūvis - vakarienė, kurios metu, koncertuos iš Kanados pakviestas Algis Kusinskis, šiais metais laimėjęs aukso medalį Canadian National Exhibition — Toronte. Taip pat jis yra laimėjęs pirmas premijas akordeono konkursuose Sudbury ir Hamilton, Ont., ir turėjęs pasirodymus Kanados televizijoje.

Minėjimo svečiai iškilminge dalyvausiu su iš anksto parūpintais pakvietimais, nes salėje pakvietimai nebus gaunami.

• Tautinės Sąjungos skyrius, ryšium su Dirvos 45 metų sukaktimi, paaukojo dvi metines prenumeratas Vokietijoje ir Olandijoje pasilikusiems ligoniams ir seneliams.

• Liet. TT Saleziečių Gimnazijos rėmėjai spalio 9 d. (sekmadienį) rengia draugišką pobūvį šios gimnazijos rėmėjo K. Tito rezidencijoje — 14298 Superior Rd., Cleveland Hts. Gautas pelnas skiriamas minėtai mokslo įstaigai paremti. Bus skanių valgių ir gaivinančių gėrimų.

Maloniai kviečiame rėmėjus ir prijauniančius šiame pobūvyje dalyvauti, pasidalinti mintimis su savo bičiuliais bei pasivaikinti. Savo dalyvavimu pagelbėsite jaunimui mokytis, bręsti ir tapti sąmoningais lietuviais, mūsų pavergtos Tėvynės

Parengimų kalendorius

SPALIO 8 D. Korp. Neo Lithuania balius Slovenian Auditorium.

SPALIO 8 D BALFo 15 m. sukaktuvių minėjimas Clevelande.

* SPALIO 15 D. SLA 136 kuopos rengiamas čiuurioniečių pramoginio okto koncertas.

* SPALIO 16 D. Akademinio Skautų Sąjūdžio Clevelando skyriaus metinė šventė.

LAPKRIČIO 26 D. L.V.S Ramovė Clev. Skyriaus kariuomenės šventės minėjimas.

Lietuvos laisvintojais bei atkūrėjais.

Įėjimas į pobūvį laisvas ir nemokamas. Norintieji galės vietoje įteikti auką Liet. TT Saleziečių Gimnazijai Italijoje paremti.

Pobūvio pradžia 2 val.

Petras Gruodis,

Rėmėjų būrelių vadovas

Lietuvių Svetainė ir Piliečių Klubas

Lietuvių Salės ir Piliečių Klubų direktorija, vadovaujant Zenonui Dučmanui, dirba pasiskirsčiusi komisijomis.

Didesniems lietuvių parengimams įvykstant kitur Lietuvių salė paskutiniu metu verčiasi su nuostoliais. Tik "įnamis" klubas yra jai ištikimas, mokėdamas gerą nuomą.

Nežiūrint sunkumų, svetainė taisoma, gražinama, švarinama. Šiam sezonui atnaujintos salės grindys, atnaujinti stalai. Ateityje numatoma įsigyti naujas kė-

Šiomis dienomis iš Lietuvos į Clevelandą atskrido dr. M. Vaitėno uošvė. Nuotraukoje: Alberta Vaitėnienė su sūnu Rimautu ir dukterim Raminta iš lėktuvo vedasi savo motiną Emiliją Masevičienę.

V. Bacevičiaus nuotrauka

des, pertvarkyti apšvietimą, pagerinti vėsinimą. Dalis darbų atliekama be kontraktorių, pačių direktorių, ūkišku būdu.

Kurį laiką klube buvo tik vienkablis užrašas. Dabar prie "American Lithuanian Citizens Club" pridėta "Piliečių Klubas".

Šiuo metu klube galima pasiskaityti: Dirvą, Draugą, Naujienas, Lietuvių Dienas. Kitiems metams numatoma išrašyti daugiau lietuviškų laikraščių ir žurnalų. Siekiama, kad klubas būtų tikrai kultūringa visų lietuvių užėja. Klubo vedėjas Povilas Šukys su pagelbininkais visiems mandagiai patarnauja.

Penktadienį vakarais klube galima skaniai pavalyti žuvies, blynų ir kitokių lietuviškų valgių, kuriuos skaniai gamina p. Šupinienė.

Svetainė ir klubas yra visų lietuvių tautiniai namai, todėl jų durys atidarytos visiems lietuviams, visoms lietuviškomis organizacijoms posėdžiams, susirinkimams, vakarams, vestuvėms ir baliams.

Direkcija numatėsi peržiūrėti salės ir klubo statutus, sutvarkyti neatsiliepiamųjų savininkų šėrus.

Ieškant lietuviams tinkamos vietos užmiestyje, padaryti žygiai gauti čarterį "Lithuanian Village" vardu.

Nutarta patiems surengti Naujųjų metų sutikimą.

Ed. K.

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

Bagdonavičius, Romualdas, g. Kaune 1929 m., Jono ir Marijos sūnus, po karo buvo išvykęs į Škotiją.

Baranauskas, Stasys, Boriso sūnus

Brazauskas, Pranas, Prano sūnus, ir jo motina Litvinienė-Brazauskienė, Antanina, Vinco duktė.

Grigaliūnas, Antanas, Juozapas, Petras, Simonas ir Tadeušas, Adomo sūnus, iš Pabalių km., nuo Panevėžio.

Jurgelevičius, Mykolas, gimęs Saldutiškio valščiūje, po karo gyvenęs Belgijoje

Litvinienė - Brazauskienė, Antanina, Vinco duktė, ir jos sūnus Brazauskas, Pranas, Prano sūnus

Masiulienė -- Vanagaitė, Elzbieta, ir Vanagas, Stanislovas, Albino vaikai

Pavilionis, Antanas, ir žmona gyvena Sao Paulo, Brazilijoje Pavilionytė, Kazimė, Jurgio d., kdlusi iš Gailiūnų km., Linkuvos val., Šiaulių apsk.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania 41 West 82nd Street New York 24, N.Y.

KAS IR KUR?

GERAS PERSPĖJIMAS

• Prof. dail. V. K. Jonynas, paprašytas Book of the Month Club, paruošė kalėdinę sveikinimo kortelę ir pavadino "Žaigždė". Šis klubas jau eilę metų užsako pas žymesnius Amerikos dailininkus paruošti šventinius sveikinimus.

• Vyr. sktn. Stepas Kairys iš Toronto persikėlė į JAV ir apsigyveno Elyria, Ohio.

• Lietuvių Studentų šalpos Fondui, A. Gasperaitis ir Dr. K. Žemecas paaukėjo po \$10.00, vietoje gėlių mirusiam Dr. Jonui Paplėnui pagerbti.

• Australijoje mirė Vladas Požėla, buvęs Nepriklausomų Lietuvių vidaus reikalų ministru ir seimo nariu. Mirė rugsėjo 21 d., eidamas 82 m. amžiaus.

• J. Šlepetys, PLB Tarybos prezidento pirm. ir D. Penikas, Apyg. pirm. iš New Yorko, dalyvavo PLB suvažiavime Chicagoje.

• Vytautas Marijošius, buvęs Lietuvos operos dirigentas, rugsėjo 25 d. lankėsi New Yorke. Dabar jis vargoninkauja vienoj lietuviškoj parapijoje, Conn. valsstybėj.

• Paminint 25 metų sukaktį populiarios Lietuviškų Vakarų Radijo Programos Chicagoje, kuriai ilgus metus vadovauja ponis Sophie Barcus, yra išleista gražiai įdainuota lietuviškų liaudies dainų ir bažnytinių giesmių plokštelė, pavadinta "Sophie Barcus Radio Vakarų Ruskininkės Dainuojama". Tai ilgo grojimo, 33 1/3 greittumo nedužtama hi-fi plokštelė. Joje leidžios Sophie Barcus įžangos žodis, 10 liaudies dainų pritariant pianinu, 7 kalėdinės ir 3 velykinės giesmės prita-

"Tėviškės Žiburiai", primindami norintiems vykti į kraštus anapus geležinės uždangos, didelę riziką, rašo:

Ateiviai, norį vykti už geležinės uždangos kaip turistai, perspėjami susilaikyti, nes tų kraštų vyriausybės politika pasikeitusi. Iš Kanados į Lenkiją šiemet nuvyko Tadeusz Koyer iš Montrelio, išgyvenęs Kanadoje 10 metų, ir buvo suimtas. Čekoslovakijon nuvyko Milorad Cop ir buvo taipgi suimtas Prahoje. Abu yra naujieji ateiviai, turį Kanados pilietybę. Kanados užsienio r. ministerija perspėja, kad tokiais atvejais ji nevisuomet galinti padėti.

riant vargonais. Dainas ir giesmes išpildė Juzė Mileviūtė, Irena Kalėdinskaitė ir Aldona Barcus-Daukus, o pianinu ir vargonais palydi Genovaitė Aleksūnaitė-Mitchell. Abiejų plokštelių pusių grojimo laikas 42 minutės. Šios, įvairioms progoms pritaikintos plokštelės kaina — \$4.95. Pašto persiuntimo išlaidoms padengti 55 centai. Platintojams duodama nuolaida. Prašome siųsti pašto perlaidą \$5.50 vertės: ALBA RECORDS, 7159 South Maplewood Avenue, Chicago 29, Illinois.

• Komunistinė Vilnis, einanti Chicagoje, vėl skundžiasi, kad rugsėjo 24 d. naktį redakcijai išdaužė langus.

• J. Lietuvinkas, iš Baltimorės, vėl atsiuntė naujų Dirvos prenumeratorių.

• Tadas Tallat Kelpša, iš Paterson, mokėdamas prenumeratą atsiuntė ir \$5.00 auką.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Chicago skautės prie Žuvusiems ir kentėjusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo, pastatyto Jaunimo Centro aikštėje, 5620 So. Claremont Ave., Chicagoje. V. Noreikos nuotrauka

RUDUO ATEINA Į DIDIJĄ MIESTĄ...

Poatostoginis reportažas iš Chicago

--Kaip žinome, Chicago yra pasaulio lietuvių sostinė...--pradėjo čia kartą savo prakalbą tūlas veikėjas.

--Kaip žinome Lietuva yra žemės ūkio kraštas...--patbulino jį tūlas neramus klausytojas.

O kaip visi jau žinome, abu dalykai visiems jau senai yra žinomi.

Ir štai į šį pasaulio lietuvių didį miestą, po vėlyvos vasaros karščio, ramiais žingsniais ateina ruduo... Ir lapeliai gelsvi jau bira ant kelio gyvenimo, ir nutilo jau ankstyvų rytmečių paukščių koncertai, niekam nemokami. Sugrįžo iš atostogų paskutinis rankpelnis ir paskutinis meškeriotojas -- melagis. Visuomenės veikėjai ir vadai miklina per vasarą aptimgusius liežuvius naujoms, ilgoms iškalboms. Gi klausytojai nelaimingieji šveičia ausis ir treniruojasi kantrybėje...

Pasibaigus vasaros vaišėms žaliųjų piknikų pakrūmėse, rudens darbai Chicagoje prasidėjo anksti -- su Darbo Dienos savaitgalio. Tuo pačiu laiku čia susigrūdavo visi darbai iš karto. Vyko ateitininkų kongresas, kuris buvo puikiai skaitlingas ir praejo pakilioje dvasioje ir šauniose lietuviškose nuotakose. Tom dienos čia buvo suvažiavę Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos atstovai aptarti savo organizacinių reikalų, o Dariaus -- Girėno posto salėje vyko LNT Tarybos suvažiavimas

su rimtomis šneketėmis ir švelniais ginčeliais. Gi šiaurės Amerikos X sporto žaidynių dalyviai lakstė iš plaukiojimo baseinų į sporto sales, iš ten į futbolo aikštes. Atrodo, kad šitas su-

Rugsėjo 25 d. Chicagoje į Žuvusiems ir kentėjusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo pagrindą, susirinkus organizacijų atstovams, buvo įmūrytas žiupsnelis žemių iš Gedimino kalno ir keletas gintaro gabalėlių. Nuotraukos: birutėčių atstovė G. Musteikienė įdėda lietuviško gintaro gabalėlį.

A. Gulbinsko nuotrauka

važiavimas buvo pats neskaitlingiausias: sportininkai skundžiasi, kad niekur nebuvo žiūrovų, nesimatė net paties garbės komiteto, o žiūrovai skundžiasi, kad nebuvo sportininkų...

Oras buvo nepastat karštas, o darbų daug. Iš tikro, jeigu būtum norėjęs visur drūčiai dalyvauti, vienur visų klausytis, kitur pats prakalbas sakyti, ir visur suspėti bėgioti su sportininkais, tai, bračeliau, prakiartas ant nugaros būtų visai marškinius suėdęs ir tikriausiai namon būtum sugrįžęs tik su viena ant kaklo betabaliojančia, guzikėliu susketa apykakle -- kaip po bulviakasio...

LNT Tarybos suvažiavimas man atrodė it "mažos jungtinės tautos". Prie atskirų stalų su-

sėdę atskirų organizacijų delegacijos, o ant tų stalų padėtos "rezervacijos": čia - LTS, ten - LAS, ana - LLKS, o aure -- LRS. Nors Dariaus -- Girėno salė ir apšaldoma, pertraukų, ypač

paskutinę dieną, buvo gausu... Greičiausiai, nominacijų komisijos dėliai. Bet dėl tų pertraukų niekas nemaž nepykto. Vieni, it kokie rabinai, būreliuose sukišę barzdas kažką šnabždomis tarėsi, kiti prie baro šaltu byreliu gaivinosi. Taip, kaip Jungtinėse Tautose...

Čia sutikau tris savo gerus prietelius iš Detroito delegacijos: Justą Preibį, Vincą Tamošūną ir Praną Stanionį. Nieko nelaukdam -- suglaudėme žandus ir nuskambinome po byrėlį. O valdžia lai sau žinosi, lai šnabždas...

Suvažiavimui pasibaigus, turėjau paskutinį pasikalbėjimą su a.a. Jonu Paplėnu. Jis buvo toks: --Pirmą dieną suvažiavime dalyvauti negalėjau. Daktare,

kaip bus su informacija "Dirvai"?

--Gera! Albina! Tada aš parašysiu kas buvo oficialiai, o pats pridėk, jei ką matai "iš šalies..."

--Ar negalvojate vykti į Clevelandą, į "Dirvos" 45 metų sukaktį?

--Dar gerai nežinau. Skambtelk man. Jei vyksiu, tai vyksime kartu, o jei ne, tai pasakysiu kas važiuos.

--Ar nepavargote dvi dienas pririštas prie prezidiumo stalo?

--Oi, ne! Dėl sveikatos tai nesisukdžiu.

--Aš irgi netyčiomis numėčiau dvyliką svarų...

--Tai ilgai gyvensime...

Kai pavasario ir vasaros mėgėjai paukščiai užbaigė savo dainų sezoną, tai dabar jau pabunda rudens ir žiemos mėgėjai--chorai ir solistai žmogiškių.

Štai plačiai visuomenėje muzikališkai pagarsėjęs savo koncertais, o ypač jau keturių operų pastatymu, Chicago Lietuvos Vyrų Choras Vytis šiemet švenčia savo veiklos dešimtmetį. Tą sukaktį choras atžymi dideliu koncertu, kuris įvyksta spalio 2 d. 3 v. p.p. Marijos Aukšt, Mokykloje. Programoje bus vyrų, moterų ir mišrus choras ir taipgi solistai. Visą koncertą palydės simfoninis orkestras. Tai bene bus pirmas toks koncertų istorijoje.

Kai kurias šio koncerto ištraukas pavasarį turėjo progos išgirsti šio choro rėmėjai ir bičiuliai jų pagerbimo vakarinė. Vai, broliuk! Kad ir be simfoninio orkestro -- buvo kažkas didingo. Lietuviškoji visuomenė šiuo šaunių vyrų dešimtmečio koncertu yra labai susidomėjusi.

Šio Vyties choro dešimtmečio kultūrinės veiklos minėjimo globėjai yra inž. Antanas ir Marija Rudžiai.

Paskutinį sekmadienį Jaunimo Centre įvyko sol. Romos Mastienės koncertas -- režitalis, kuriam akomponavo prof. Vl. Jakubėnas. Čia irgi čikagiečiams buvo naujiena: retai kada yra, kad viena solistė ištesėtų atlikti kelių valandų koncertą. Todėl ir prisirinko pilna didžioji salė. Ir koncerto tikslas buvo labai puikus -- paremti tą lietuviybės židinį--Jaunimo Centrą.

Koncertas buvo puikus. Po jo solistė atsirado tarp gėlių, it kokiame pavasarį žydinčiame sode. Solistė yra dar jauna. Muzikališki sluoksniai tvirtina, kad ji yra daug žadanti.

Populiarūs Baltijos Klubas po paskutinių kaitrų vėl pradėjo sustiprintą veiklą. Vėl visi dailiai susėdė į savo vietas taip, kad nebėra nė vienos tuščios ir daugiau jau nė uodas snapo nebeįkištų... Pirmame sustiprintos veiklos suskridime klubo amžinasis pirmininkas V. Žemaitis, klubo vadu, gen. Plechavičiui ir Jūsų korespondentui įteikė vertingas dovanas: po ilgą cigarą --kaip telegrafo stulpą. Klubu plenumas greit paskelbė savo neabejotinai tvirtą "rinkimą platformą", apie kurią tuoj pa informuosime skaitytojus. Žadame veikti atsispirdami...

Alb. Valentinas

TORONTO ŠEŠTADIENINĖJ MOKYKLOJE...

VIRŠUJE: Toronte Maironio šeštadieninė lietuistikos mokykla rugsėjo 17 d. pradėjo darbą. Šiais metais veiks 10 skyrių. Pirmamečių sudarytos net trys klasės, nes mokinių skaičiumi, šie mokslo metai pranašesni už ankstesnius. Nuotraukoje antrojo skyriaus mokytoja Kliokaitytė veda mokinius į pamaldas.

KAIREJE: Mokytoja Dailidė su pirmojo skyriaus mokiniais.

V. Bubelio nuotraukos

Chicagoje įvykusio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimo dalyviai prie Jaunimo Centro rūmų. V. Noreikos nuotrauka

